

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

tionem cum Verbo, etiam de condigno, ut patebit A
ex infra dicendis.

Sic ergo intellecta conclusio probatur ratione
fundamentali, Implicat humanitatem Christi me-
reri unionem cum Verbo, per illum actum quem
repugnat procedere ab humanitate, nisi ut unita
Verbo, quia principium meriti non potest cadere
sub merito: Sed impossibile est aliquem actum
meritorium procedere ab humanitate Christi, nisi
ut unita Verbo. Ergo implicat humanitatem Chri-
sti mereri unionem cum Verbo per opera illam
præcedentia, Major patet, Minor probatur. Impos-
sibile est humanitatem Christi aliquem actum eli-
cere, nisi ut prius unitam alicui substantiæ: Sed ex
suppositione quod talis humanitas non præsuppo-
natur personalitati Patris, vel Spiritus Sancti, aut
substantiæ absolutæ, non est alia personalitas vel
substantia, cui possit intelligi unita, quam subsi-
stentia Verbi. Ergo ex illa suppositione, (ex qua so-
lūm, ut supra diximus, procedit nostra conclusio)
impossibile erit humanitatem Christi operari, nisi
ut prius unitam Verbo. Major probatur: Sicut exi-
stentia est conditio indispensabiliter requisita ex
parte efficientis ad operandum, ita & substantia
ex parte naturæ substantialis operant, quia subsi-
stentia, vel est ipsamet existentia, vel quid essentia-
liet & necessarii præsuppositum ad existendum,
unde est axioma tritum, *actiones sunt suppositorum*: &
cū hic ordo inter operationem & existentiam, ac
substantiam, sit intrinsecus & essentialis, non po-
test à Deo immutari.

24. Dices, Subsistentiam esse conditionem merè
concomitantem, & non necessariam & per se prære-
quisitam in natura ad operandum, sed sufficere per
ordinem ad potentiam Dei absolutam, ut opere-
tur, quod sit singularis, & existens; unde cū huma-
nitas Christi in priori naturæ ad unionem ad Ver-
bum sit singularis, & existens, potest, per ordinem
ad potentiam Dei absolutam, unionem hypostati-
cam, per actus in illo priori naturæ ab ea elicitos
promereri.

25. Verū hæc responsio non enervat vim argu-
menti propositi: Nam præterquam quod falsum est
quod humanitas Christi habuerit esse existentiam,
priusquam uniretur Verbo, quia (ut infra osten-
demus) non existit nisi per incretam Verbi Divi-
ni existentiam, argumentum factum efficaciter pro-
bat substantiam esse per se prærequisitam in natu-
ra ad operandum, eò quod operatio essentialiter
præsupponat complementum substantiale: Ergo
implicat humanitatem operari, nisi ut subsisten-
tem, subindeque substantiam per se ad operationem
prærequiritur. Quod maximè urget in sententia
Divi Thomæ, docentis existentiam esse ultimam a-
qualitatem essentia, ab illa distinctam; cū enim
evidens sit non posse naturam operari, nisi habeat
existentiam, à fortiori impossibile erit eam agere,
nisi ut habet substantiam.

§. II.

solvuntur objectiones.

26. Obijcies primò contra istam conclusionem: Ac-
cidents potest conservari sine subiecto, & sine
ipso operari, ut patet in mysterio Eucharistiæ; Ergo
etiam potuit humanitas Christi prius produci &
conservari à Deo sine aliquo supposito, & sic con-
servata operari meritorie, mediante gratiā sibi cō-
municatā, & per actus illos gratiā informatos, unio-
nem hypostaticam de congruo saltem promereri.

Respondeo, negando consequentiam & prin-
cipium: Ratio discriminis est, quia existentia accidens
immediatè afficit ejus essentiam, non autem natura
ante subiecto, licet existentia ejus conservari non
dependeat à subiecto: At verò existentia substantia
non afficit illam immediatè, sed mediante sub-
stantiā, per quam natura fit proximè susceptiva exis-
tentia; unde sicut nulla natura potest sine existentia
Deo conservari, ita nec sine aliquo supposito. Ad
quod accedens à subiecto separatum, prius inde-
bitur existens per se, quam operans, ex eo quod in-
pedi tā in hærentiā per modum existendi per se, ut
portet quod talis modus essendi per se antecedeat
operationem, quam antecederet in hærentiā, ut
ser: Ergo similiter, quia substantia propria huma-
nitatis Christi antecederet ejus operationem, ita
esset, eò quod complementum rei in proprio
substantiali, necessariò præcedat operationem, ut
portet quod si supernaturaliter suppleatur in
complementum naturale per divinam personam
tem, prius sit naturam assumptam substantiam
stentiā illā divinā & increatā, quam operari.

Obijcies secundò: Actus supernaturalis prome-
dens à gratiā habituali, & antecedens in aliquo
priori naturæ unionem cum Verbo, potest esse
meritorius, saltem de congruo, talis unionis. Sed
quamvis in humanitate Christi omnis actus
naturalis quam supernaturalis procedat à Verbo
Verbi, adhuc tamen potest intelligi in aliquo
priori naturæ actus supernaturalis antecedens unionem
hypostaticam. Ergo & actus meritorius illius, lo-
tem de congruo. Minor videtur manifesta, nec
enim mirū dependet in Angelo & primo homi-
ne primus actus charitatis à gratiā habituali in ge-
nere causæ efficientis & materialis receptivæ, quod
dependeat actus humanitatis Christi à Persona
Verbi, & tamen communiter docetur in Scholā
D. Thomæ, quod in genere causæ materialis dis-
positivæ, primus actus charitatis in Angelis & pri-
mis parentibus, gratiā habituale præcessit. Ergo
& c. Major verò suaderetur, quia ad merendum
de congruo unionem hypostaticam, nihil aliud re-
quiritur, saltem necessariò, quam actus supernatu-
ralis à gratiā procedens, antecedens illam in aliquo
priori naturæ: quod enim non exigatur antecesse
temporis, patet in eo qui per actum charitatis me-
ritum ut octo meretur augmentum habitus, nec
enim in eodem instanti temporis est meritum &
præmium, & meritum tunc sola prioritate naturæ
præmium antecedit.

Respondeo, negando Majorem, ad probandum
dicatur, præter illas condiciones requiri adhuc
merendum unionem cum Verbo, quod actus me-
ritorius non procedat ab humanitate, ut unita Ver-
bo; unde sicut de actu quo Angelus & primus ho-
mo se disposuerunt ad gratiam in primo instanti
collatam, non potest dici quod fuerit meritorium
gratiæ ad quam disponebat, ne principium meriti
dicatur cadere sub merito, sed tantum alterius
præmii, scilicet gloriæ: ita quamvis daremus huma-
nitate Christi se disposuisse ad gratiam unionis
per actum charitatis in primo conceptionis mo-
mento elicitum (quod tamen admittendum non
est) adhuc tamen non posset ille actus esse merito-
rius, etiā de congruo, unionis cū Verbo: quia pro-
cederet ab humanitate, ut unita verbo, & principium
meriti non potest cadere sub merito.

Ex dictis inferes, Incarnationem, non proinde
cit unionem humanitatis ad aliquam ex divinis
personis in communi & vagè sumptam, sed proinde
importat unionem humanitatis ad secundam
Trinitatem

Trinitatis personam, potuisse, de absoluta Dei potentia, cadere sub merito, etiam de condigno. Nam potuit de potentia absoluta humanitas prius tempore produci, & Personæ Patris uniti, sicq; producta & unita operari ex intentione merendi unionem ejusdem humanitatis ad secundam personam Trinitatis: At in opere sic elicto, & ad præmium ordinato, sufficiens reperiretur condignitas respectu unionis ejusdem humanitatis ad Verbum, cum esset infiniti valoris ex infinita dignitate personæ Patris operantis ut quod: Ergo sumpta Incarnatio pro unionem humanitatis ad secundam Trinitatis personam, potuit de potentia absoluta cadere sub merito condigno operum antecedentium.

ARTICULUS III.

De Christo per opera subsequencia incarnationem, eam mereri potuerit?

Affirmant Suarez hic disp. 10. sect. 4. ubi distinguit inter intentionem seu prædestinationem Incarnationis, & ejus executionem, & ut Incarnationem, prout est in æterna Dei prædestinatione, non potuisse cadere sub meritum Christi, quia ante prædestinationem quæ fuit primus actus, & causa Incarnationis, non potuit præcedere neq; prævideri à Deo aliqua actio Christi, cujus intuitu decerneretur Incarnatio: at ut executionem potuisse cadere sub Christi meritum, quia ante executionem ipsius Incarnationis, jam prævidebantur futura Christi merita, sicut & ipse Christus, ex vi illius primi decreti quo per modum intentionis Deus Incarnationem voluit. Idem docent Ruiz disp. 6. de prædestin. sect. 2. num. 15. & Coninck. disp. 8. de actibus supernat. dubio 7.

S. I.

Conclusio negativa statuitur.

Deo tamen Christum per actus subsequentes unionem, & à Verbo ut unito humanitati procedentes, neq; de condigno, neq; de congruo potuisse mereri Incarnationem.

Hanc conclusionem probant aliqui hoc discursu. Si opera subsequencia Incarnationem possent de potentia absoluta esse merita condigna illius, sequeretur Christum illam meruisse de facto: Sed hoc non est dicendum, ut patet ex dictis articulo præcedenti: Ergo nec illud. Sequenti Majoris sic probant: Omnis excellentia & dignitas quæ potuit communicari Christo, de facto fuit ei communicata: Sed habere aliquid ex merito, nobilius & præstantius est, quàm habere sine merito, ut docet D. Thomas infra qu. 19. art. 7. & rationem assignat, nam qui habet aliquid per meritum, habet illud quodammodo per seipsum; qui autem sine merito, habet illud per aliud: nobilius autem est habere aliquid per seipsum, quàm habere per aliud: Ergo si Christus potuit mereri unionem cum Verbo, per opera illam subsequencia, sequitur quod de facto eam meruit. Ita Alvarez hic disp. 16.

Verum hic discursus non videtur efficax, quia ut ostendimus infra, cum agemus de merito Christi potuit Christus de potentia absoluta beatitudinem animæ habere ab initio conceptionis de condigno mereri, & tamen illam de facto non meruit, ut ibidem dicemus: Ergo ex

Tom. IV.

non implicantia meriti Incarnationis per opera subsequencia, non rectè inferitur, quod illa foret de facto horum meritorum præmium. Hæc ergo ratione prætermittitur.

Probatum conclusio ratione fundamentali. Principium meriti non potest cadere sub merito operis procedentis ab ipso: Sed unio hypostatica est principium omnis meriti: Ergo non potest cadere sub merito alicujus operis procedentis à Christo. Minor patet, nam principium operum Christi non est ipsa humanitas, sed suppositum Christi, quod est suppositum Verbi Divini unitum ipsi humanitati. Major verò docetur à Thoma hic art. 11. & quest. 29. de verit. art. 9. in corp. & passim usurpatur à Theologis, qui ex illo principio inferunt in tractatu de gratia, hominem non posse mereri primam gratiam, quia talis gratia est principium & prima radix totius meriti.

Confirmatur: Meritum pollet vi quadam morali attractivâ præmij: Sed nullâ ratione fieri potest ut idem seipsum attrahat: Ergo impossibile est ut idem sit meritum sui ipsius, atq; adeo etiam implicat ut idem sit meritum sui principij: Quo habet vim merendi, quia quod est causa causæ, est causa causati.

Huic efficacissimo argumento in primis respondent Adversarij, distinguendo Majorem, illamq; concedendo de lege ordinata Dei, & attentis rerum naturis, & negando de potentia absoluta & extraordinaria. Unde dicunt quod licet Incarnatio non potuerit esse præmium meriti operum procedentium ab ipsa, de lege ordinaria, & attentâ rei naturâ, bene tamen de potentia absoluta & extraordinaria.

Sed contra primò, Esto causa efficiens moralis meriti, possit aliquo modo cadere sub merito; unde antiqui Patres, ut infra ostendimus, per ipsam gratiam obtentam in vi meritorum Christi, Incarnationem de congruo meruerunt: tamen principium formale meriti non potest, etiam de potentia absoluta, sub merito cujus est formale principium cadere: Sed Verbum ut unitum humanitati est principium formale meriti procedentis ab humanitate, cum à Deitate unita, ut à forma, valorem meritorum recipiat: Ergo Incarnatio nec de potentia absoluta potuit cadere sub merito operum procedentium ab ipsa. Minor est certa, & patet ex dictis supra disp. 4. cum de valore satisfactionis Christi agebamus. Major probatur: Si principium formale meriti possit esse ejusdem meriti præmium, sequeretur tale meritum seipsum ut meritum mereri: Sed hoc repugnat, idem namq; à se ipso dependere non potest, nec per consequens meritorie causari, nec remunerari seipso: Ergo & illud. Probatum sequela: Meritum formæ est etiam meritum effectus formalis formæ, sicut causa efficiens formam, efficit etiam ejus effectum formalem: Ergo si opus meritorium, formam à qua desumit valorem, & in ratione meriti formaliter constituitur, mereri potest, etiam poterit mereri seipsum, quatenus est meritum, & seipso remunerari.

Secundo, Meritum operationum Christi, respectu unionis humanitatis ad Verbum, vel est juxta inclinationem intrinsecam gratiæ unionis vel supra illius inclinationem? Si primum, tale meritum miraculosum non erit, sed Christo conaturale. Si secundum, implicat quod illam de condigno mereatur; meritum enim de condigno non excedit terminum inclinationis intrin-

Ooo

leca